

POSTANOWIENIE

24 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Jacek Grela

na posiedzeniu niejawnym 24 kwietnia 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z wniosku "C." spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W..
z udziałem "I." spółki komandytowej w W.
o wpis w dziale trzecim księgi wieczystej nr [...],
na skutek skargi kasacyjnej "C." spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
od postanowienia Sądu Okręgowego we Wrocławiu
z 27 kwietnia 2022 r., II Ca 775/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 18 stycznia 2022 r. Sąd Rejonowy utrzymał w mocy wpis w dziale trzecim księgi wieczystej nr [...], informujący o zobowiązaniu „I.” spółki komandytowej w W. do niezbywania działki nr [...] na rzecz osób trzecich, do czasu zakończenia inwestycji, bez pisemnej zgody „C.” spółki w W., dokonany na podstawie umowy sprzedaży z 25 lipca 2019 r.

Postanowieniem z 27 kwietnia 2022 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w ten sposób, że dokonany przez referendarza sądowego 23 grudnia 2021 r. wpis uchylił i wniosek o dokonanie tego wpisu oddalił.

W skardze kasacyjnej wnioskodawczyni, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazała na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Zdaniem skarżącej istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, dotycząca możliwości ujawnienia prawa osobistego lub roszczenia w księdze wieczystej na podstawie art. 16 ust. 1 u.k.w.h. w przypadku, gdy przepis rangi ustawowej regulujący prawo osobiste lub roszczenie nie zawiera wyraźnego upoważnienia do dokonania takiego wpisu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń,

dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. m.in. postanowienia SN: z 15 października 2002 r. II CZ 102/02; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08).

Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że powyższa przesłanka nie została wykazana. W skardze kasacyjnej nie powołano argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie spełniona została któraś z przesłanek przyjęcia sprawy do rozpoznania. Należy podkreślić, że w najnowszym orzecnictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, iż art. 16 ust. 1 i 2 u.k.w.h. należy rozumieć w ten sposób, że prawo osobiste lub roszczenie może zostać ujawnione w księdze wieczystej tylko wtedy, gdy przepisy ustawowe wyraźnie przewidują taką możliwość. Możliwość wpisu do księgi wieczystej nie może być natomiast wywodzona z natury lub cech danego prawa osobistego albo roszczenia. Do ujawnienia prawa osobistego lub roszczenia konieczny jest przepis rangi ustawy wyraźnie dopuszczający taką możliwość (zob. postanowienie SN z 4 marca 2022 r., II CSKP 54/22).

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązyany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

[SOP]

[ł.n]